

ADOBE
CREATIVE SUITE 5

magyar
nyelvű
változat

Illustrator Testre szabás

Dr. Péterny Kristóf

Merca**tor**
S**ú**dió

Minden jog fenntartva, beleértve bárminemű sokszorosítás, másolás és közlés jogát is.

Kiadja a Mercator Stúdió
Felelős kiadó a Mercator Stúdió vezetője
Lektor: Gál Veronika
Szerkesztő: Pétery István
Műszaki szerkesztés, tipográfia: Dr. Pétery Kristóf

ISBN 978-963-607-804-1

© Dr. Pétery Kristóf PhD, 2011
© Mercator Stúdió, 2011

Mercator Stúdió Elektronikus Könyvkiadó
2000 Szentendre, Harkály u. 17.
www.akonyv.hu és www.peterybooks.hu
www.facebook.com/mercator.studio
T: 06-26-301-549
06-30-30-59-489

TARTALOM

TARTALOM	3
ELŐSZÓ	5
TESTRE SZABÁS	8
Környezeti beállítások, alapértelmezések.....	8
Általános beállítások.....	10
Kijelölés és szerkesztőpontok.....	11
Szöveg beállítások	13
Mértékegységek	14
Segédvonal és rács beállítások	15
Intelligens segédvonal beállítások	16
Szelet beállítások	18
Elválasztás beállítások	19
Bővítmények és lemeztár beállítások	19
Felhasználói felület beállítások.....	20
Fájlkezelés és vágólap beállítások	21
Fekete megjelenés beállítása	22
A billentyűzet testre szabása	23
Eszköz-gyorsgombok	24
Az alap dokumentum	25
A Version Cue testre szabása	26
Általános beállítások.....	28
Rendszeradminisztráció	30
Mintabeállítások.....	38
AZ ESZKÖZTÁR IKONJAI	44
MENÜSZERKEZET	85

Fájl menü.....	85
Szerkesztés menü	86
Objektum menü	88
Szöveg menü.....	93
Kijelölés menü	94
Hatás menü	95
Nézet menü	99
Ablak menü.....	102
Súgó menü	110
MACINTOSH GYORSGOMBOK	112
Megtekintés	112
Objektumkiválasztás és mozgatás	114
Festés.....	115
Átalakítás.....	116
Szövegbevitel, szerkesztés	117
Görbék szerkesztése.....	118
Alakzatok.....	119
WINDOWS GYORSGOMBOK.....	121
Megtekintés	121
Objektumkiválasztás és mozgatás	123
Festés.....	124
Átalakítás.....	125
Szövegbevitel, szerkesztés	125
Görbék szerkesztése.....	127
Alakzatok.....	128
Felhasznált és ajánlott irodalom	129

ELŐSZÓ

Tisztelt Olvasó!

A grafikus programok a képkezelés-és tárolás szempontjából két csoportra oszthatók. A vektorgrafikus szoftverek az ábrázolás során a képet alkotó alakzatokat matematikai egyenletekkel írják le, ebből adódik az az előny, hogy az ilyen képek korlátlan mértékben nagyíthatók és kisebb helyet foglalnak el, hátrányuk, hogy fényképek kezelésére nem alkalmasak (bár ma már léteznek hibrid rendszerek is). Ezzel szemben a rasztergrafikus kép pixelekből áll, és az állományok a kép minden egyes képpontjának színét és egyéb jellemzőit eltárolják. E tárolási és feldolgozási mód előnye, hogy minden egyes képpont külön szerkeszthető, így fényképek feldolgozására, retusálására kiválóan használható, hátránya viszont az, hogy ezek a képek sokkal nagyobb lemezterületet foglalnak és a számítógép memóriájának méretével szemben is igényesebbek, ugyanakkor az ilyen képek minőségromlás nélkül csak korlátozottan nagyíthatók.

A vektorgrafikus programok közé tartozik az Adobe Systems Incorporated cég Illustrator nevű programja, amely a bitképes Photoshophoz hasonlóan egyfajta etalon, ipari szabvány a grafikával foglalkozók körében. Az első Illustrator 1987-ben jelent meg. Eredetileg Apple Macintosh számítógépeken volt használható, később megjelent IBM kompatibilis személyi számítógépeken használható változata is. A vektoros rajzszerkesztők egyik legelterjedtebb, legkedveltebb programja az egész világon. E piacon a CoreIDRAW örök vetélytársa. Míg az ellenlábás népszerűségét annak köszönheti, hogy komplex programcsomag részeként árulják, az Illustrator mellett szól, hogy Macintosh számítógépeken is használható, minden szokásos vektoros formátumot kezel (importál és exportál), saját grafikus formátumát (.ai) a fontosabb grafikus és kiadványszerkesztő programok felismerik, eszközeit könnyen kezeli a piacvezető raszteres képszerkesztő (Adobe Photoshop) felhasználói, illetve ugyanezeket a vektoros rajzeszközöket építették

be az egyik legújabb kedvenc, a kiadványszerkesztő Adobe InDesign programba is. A program CS (11-es) változata 2004-ben jelent meg, majd hamarosan, 2005-ben előrukkoltak a 12-es (CS2) változattal, amelyet magyar nyelvű felhasználói felülettel is kiegészítettek. A CS3-as változat 2007-ben jelent meg. Ebben sajnos, a sűgő nyelve továbbra is angol maradt. A 14., vagyis a CS4-es változat 2008-ban jelent meg, a 15., azaz a CS5-ös változat 2010-ben debütált, hamarosan ezt is lokalizálták. A magyarítás eredményeit, szóhasználatát alkalmaztuk jelen sorozatunk könyveiben is, melyek alapját már a magyar változat képezte.

Az Illustratorból származó grafikák, lapterv felhasználhatók az interneten, nyomtatásban és multimédiás video animáció alapjaként. Az Illustrator fájlok természetesen más Adobe programokban is feldolgozhatók, sőt a program .ai formátumát a leggyakrabban használt irodai (például a Microsoft Word) és konkurens grafikai szoftverek (például a CorelDRAW) is felismerik. A legújabb technológiát a dinamikus változó adatbázis tartalom nyugvó XML-dokumentumok, valamint a csoportmunka kiterjesztése testesítik meg. Az előbbi óriási segítséget nyújt egy sablonra épülő dokumentum előállításában, miközben biztosítja, hogy ne számtalan mutáció készüljön, az utóbbi pedig – ha a Creative Suite CS5 programcsomagot telepítettük – lehetővé teszi a munkacsoport számára a dokumentumok pontos verziókövetését, miközben a hozzáférési jogosultságok egy kézben tarthatók.

Az Illustratorral szinte mindenféle, vektoros rajzzal, sőt egyes képfeldolgozással kapcsolatos probléma megoldható. A programban az előző változathoz képest több újdonság jelent meg, amelyek közül a legfontosabbakat a könyv elején, külön fejezetben ismertetjük.

A könnyebb kezelhetőség és költségtakarékosság érdekében az Illustrator programmal kapcsolatos ismereteket is több kötetben dolgoztuk fel. A *Kezdő lépések* című kötet alapján a program kezdő felhasználói elindulhatnak a program felfedezésére és reméljük forgatása hasznos alapot nyújt a további kötetekhez, amelyek már építenek az itt leírt ismeretekre. Az újdonságok bemutatása előtt, tekintettel azokra, akik korábbi változatról frissítenek, bemutattuk a CS2, CS3, CS4 változatok újdonságait is.

A Macintosh és a PC platformon a program kezelése szinte teljesen megegyezik, a néhány eltérésre az adott helyen felhívjuk a figyelmet. Az egyik különbség az eltérő könyvtárszerkezet, egy másik eltérés a billentyűkombinációk használata. A PC-ken például a **Ctrl** billentyű nyomva tartása szükséges egyes funkciók kiváltásához, míg a Macintosh rendszereken ennek a **Command** (⌘), illetve az „Alma” billentyű felel meg. A PC-ken elterjedten használjuk a jobb egérgombbal megjeleníthető helyi menüket, ehhez a Mac felhasználóknak a **Ctrl** billentyű nyomva tartása közben kell kattintaniuk az objektumra.

A szoftver munkakörnyezete egyszerű, interaktív, a felhasználói felületet mindenki könnyen átalakíthatja úgy, hogy a legjobban segítse a hatékony munkát. Az itt leírtak megértéséhez és alkalmazásához különösebb számítástechnikai ismeretekre nincs szükség, elegendő a Macintosh OS, vagy Windows operációs rendszer alapfokú ismerete.

A papír alapú – hagyományos – könyvek kezelési módja némiképpen módosul az elektronikus könyvet „forgatók” számára. Ez a könyv az ingyenes Acrobat Reader 6.0 (illetve későbbi változat) vagy Adobe Reader segítségével olvasható. Akinek nincs ilyen programja, az letöltheti többek közt a www.adobe.com webhelyről is. Az ilyen típusú könyvek igen előnyös tulajdonsága, hogy a képernyőn megjeleníthető a tartalomjegyzék, amelynek + ikonjaival jelölt csomópontjaiban alfejezeteket tartalmazó ágakat nyithatunk ki. A tartalomjegyzék bejegyzései ugyanakkor ugróhivatkozásként szolgálnak. Ha egy fejezetre akarunk lépni, akkor elegendő a bal oldali ablakrészben megjelenített könyvjelző-lista megfelelő részére kattintani. Sőt az ilyen könyvek teljes szövegében kereshetünk.

Végezetül: bár könyvünk készítése során a megfelelő gondossággal igyekeztünk eljárni (beleértve a tartalmi pontosságot és a mondanivalót tükröző formát), ez minden bizonnyal nem óvott meg a tévedésektől – különös tekintettel arra, hogy a kötetet még a program béta változatának ismeretében kezdtük el írni. Kérem, fogadják megértéssel hibáimat.

Szentendre, 2011. június
Köszönettel

a szerző.

TESTRE SZABÁS

A program testre szabása a munkastílusunkhoz legjobban illeszkedő környezet kialakítását jelenti. Ennek módját részben a *Kezdő lépések* kötetben ismertettük. A többi, más programokhoz képest viszonylag egyszerű beállítási lehetőségekre itt térünk ki.

Környezeti beállítások, alapértelmezések

A **Szerkesztés** menü **Beállítások** ▶ **Általános** parancsával, illetve **Ctrl+K** – Macintoshon a **⌘+K** – billentyűkombinációval megjelenített párbeszédpanel-lapok segítségével állítjuk be programunk a legmegfelelőbb üzemmódját, adjuk meg azokat a jellemzőket, amelyek a gép kikapcsolása után is megőrződnek és így a legközelebbi munka során is alkalmazhatók (lásd az 1. ábrát). A CS5 változatban ismét kissé módosult beállítások az egész programra vonatkoznak, nem csak az aktív grafikára.

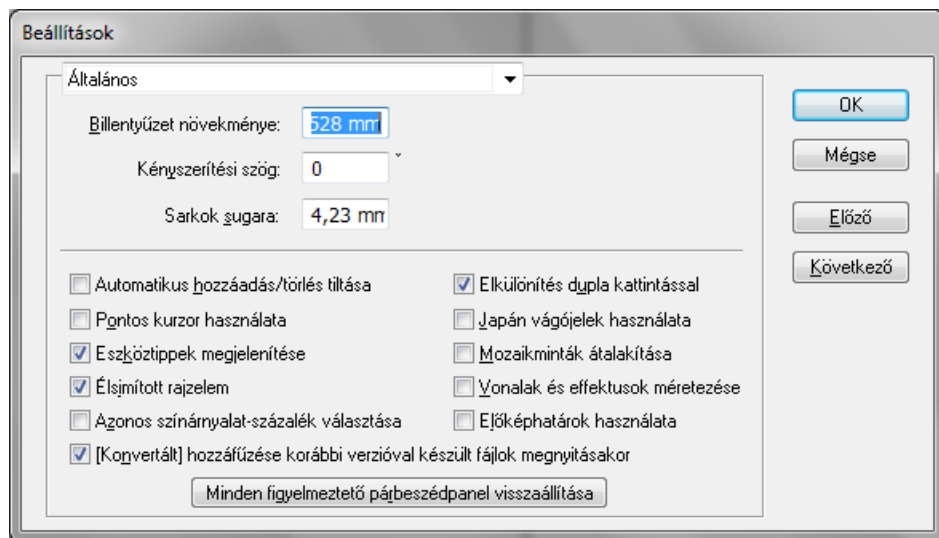
A beállítások, köztük a paletta-beállítások és parancsok megjelenítésének megőrzését az *AIPref* fájl biztosítja, mely egyszerű szövegszerkesztővel (például a Notepad – Jegyzettömbbel) is megtekinthető, módosítható.

Ez a fájl a Windows XP alatt az *<indító meghajtó>\Documents and Settings\<username>\Application Data\Adobe\Adobe Illustrator CS5 Settings\hu_HU* mappában található. A fájl helye a Windows 7 rendszerben az *<indító meghajtó>\Users\User\AppData\Roaming\Adobe\Adobe Illustrator CS5 Settings\hu_HU* mappa.

Mac OS 10 feletti operációs rendszerek esetében az *Adobe Illustrator Prefs* fájl az *<indító meghajtó>/Users/<username>/Library/Preferences/Adobe Illustrator CS5 Settings/en_US*/Adobe Illustrator Prefs* mappában található. A mappák elnevezése kissé eltérhet a különböző nyelvű operációs rendszereknek megfelelően.

Ha az alapbeállításokhoz szeretnénk visszatérni, töröljük ki, vagy nevezzük át ezt a fájlt! A program a következő elindításkor, vagy bármely fájl mentése után helyreállítja a preferenciafájlt. Alkalmazhatjuk a program indítása közben az **Alt+Control+Shift** billentyűkombináció nyomva tartását is Windows operációs rendszeren, illetve az **⌘+Option+Shift** billentyűkombináció nyomva tartását Mac OS operációs rendszeren.

A beállító párbeszédpanelek felső listájában kiválasztva, illetve az **Előző** és a **Következő** nyomógombokkal lépkedhetünk a többi beállító párbeszédpanelre, amelyeket megjeleníthetünk a **Szerkesztés** menü **Beállítások** ▶ almenüjének parancsaival is. Az **OK** nyomógomb érvényesíti az újonnan megadott tulajdonságokat. Ha semmit nem választunk ki (inkább maradunk a régi beállításnál), akkor az **Esc** billentyűt kell megnyomnunk, vagy a **Mégse** nyomógombra kattintsunk!

1. ábra

A továbbiakban bemutatott beállító párbeszédpanelek képei az alapértelmezés szerinti beállításokat mutatják. Helyszűke miatt csak a legfontosabb opciókat tárgyaljuk.

Általános beállítások

A **Billentyűzet növekménye** mezőben a kurzormozgató billentyűkkel végzett alap mozgató távolsága állítható be. Ennek tízszeresével mozgatójuk a kijelölt elemet, ha a kurzormozgató billentyűkkel végzett mozgató során a **Shift** billentyűt is nyomva tartjuk.

A **Kényszerítési szög** mezőben adjuk meg a szögek korlátozását, amely akár a kurzormozgató billentyűkkel végzett mozgató, akár a húzással végbevitt helyzetváltoztatás, akár egy rajzelem négyyszög, ellipszis húzással történő létrehozása során érvényesül. Az itt megadott szögben, illetve az arra merőleges irányban helyezkednek el az ezt követően létrehozott négyyszög és ellipszis elemek tengelyei.

A **Sarkok sugara** mezőben adjuk meg az új, lekerekített sarkú négyyszögeken érvényesülő lekerekítési sugarat.

A választókapcsolókkal beállítható paraméterek:

Automatikus hozzáadás/törlés tiltása: Kikapcsolt állapotában a közvetlen kijelölő eszközzel a görbék egyszerűen, kattintással további csomópontokkal bővíthetők, illetve a csomópontok egyszerűen törölhetők.

Pontos kurzor használata: Bekapcsolva a pontosabb rajzolás biztosító szátkeresztes mutatómegjelenítésre vált. A jelölőnégyzetet törölve a program az alkalmazott eszköz kurzorformáját jeleníti meg. Ugyanezt a váltást biztosítja a **Caps Lock** rögzülő billentyű lenyomása is.

Eszköztípek megjelenítése: Bekapcsolt állapotában, ha a kurzort egy eszköz fölé mozgatójuk, akkor megjelenik az eszköz neve, ami segít a kiválasztásban.

Élsimított rajzelem: Bekapcsolva a bitképes műveleteknél, beemelt Photoshop objektumoknál simítást alkalmaz.

Azonos színárnyalat-százalék választása: A kiválasztásnál figyelembe veszi a kiválasztandó objektumok beállított festéktulajdonságait.

[Konvertált] hozzáfűzése korábbi verzióval készült fájlok megnyitásakor: A korábbi verziókból származó fájlokat a [Konvertált] jelzéssel jeleníti meg a címsorban.

- ☑ **Elkülönítés kettős kattintással:** Új beállítási lehetőség, amelynek zsúfolt rajzokon vesszük hasznát. Bekapcsolva a kijelölő eszköz használatakor az egyszeres kattintással választjuk ki az objektumokat (ezt követően dolgozhatunk a görbe pontjaival), kettős kattintással egyúttal az összes többi objektumot „kiiktatjuk”, így azokat véletlenül nem módosíthatjuk, hiába kattintunk rájuk. A kiiktatást a többi objektum elhalványítása is jelzi. A kiiktatás megszüntethető az **Esc** billentyűvel vagy egy másik helyre tett kettős kattintással.
 - ☑ **Japán vágójelek használata:** Nincs különösebb jelentősége, a nyomtatás beállításai közt is magadhatjuk, hogy a nálunk megszokottól eltérő vágójeleket használjunk.
 - ☑ **Mozaikminták átalakítása:** Bekapcsolva a csempemintázatos kitöltések követik a kitöltött alakzatok átalakítását, kikapcsolt állapotban a kitöltés megőrzi a létrehozásakor beállított jellemzőket (méret, torzítás, elforgatás stb.).
 - ☑ **Vonalak és effektusok méretezése:** Bekapcsolva a körvonal és a hatások követik az objektum átalakításait, tehát például a kitöltő mintázat arányosan növekszik az objektum méretének változásával.
- A **Minden figyelmeztető párbeszédpanel visszaállítása** nyomógomb törli a figyelmeztető üzeneteket.

Kijelölés és szerkesztőpontok

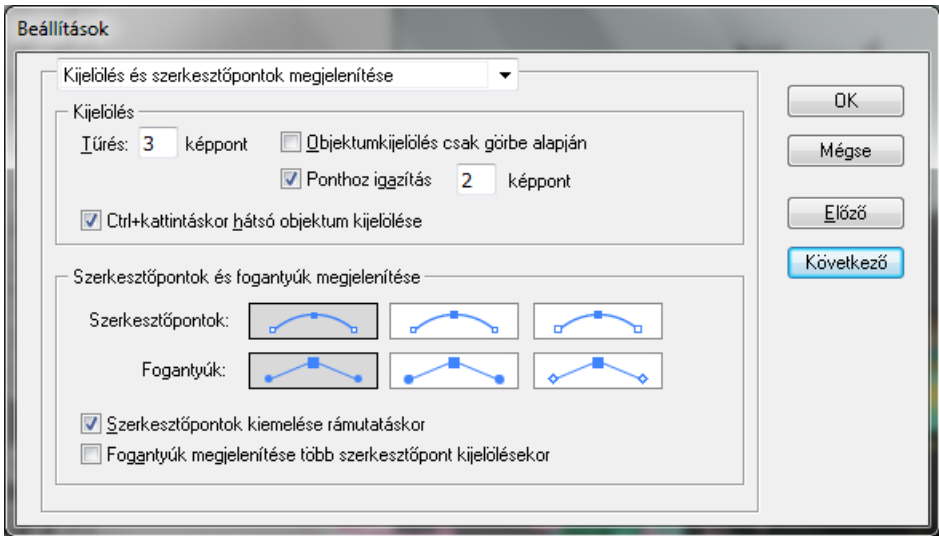
A **Kijelölés és szerkesztőpontok megjelenítése** paranccsal, vagy a **Beállítások** párbeszédpanel listájából kiválasztva jeleníthető meg. A **Kijelölés** csoportban a **Tűrés** mező határozza meg, hogy egy objektum kiválasztásához mennyire közel kell kattintanunk az objektumhoz.

Az **Objektumkijelölés csak görbe alapján** jelölőnégyzet bekapcsolása esetén még a kitöltött görbéket is csak akkor tudjuk kiválasztani, ha a görbére (vagy annak a megadott tűrésen belüli közelébe) kattintunk.

A **Ponthoz igazítás** mezőben megadhatjuk (1 és 8 pont közt), hogy mekkora távolságból érvényesüljön a ponthoz igazítás.

A **Ctrl+kattintáskor hátsó objektum kijelölése** jelölőnégyzet bejelölése után a más objektumok mögött elhelyezkedő objektumo-

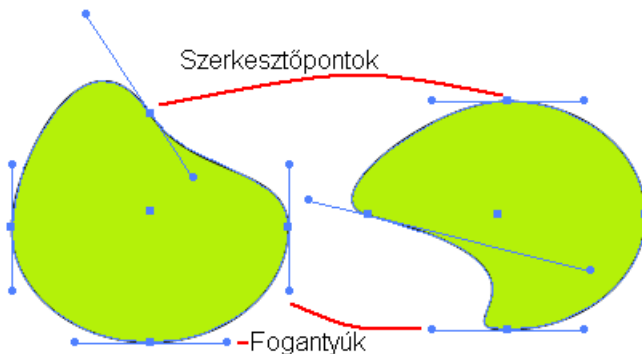
kat a **Ctrl** gomb nyomva tartása közben kattintva választhatjuk ki. A következő kattintás az ismét eggyel hátrébb elhelyezkedő objektumot választja ki.

2. ábra

A **Szerkesztőpontok és fogantyúk megjelenítése** csoport ábráival a kijelölt objektumokon megjelenő segédelemek méretét állítjuk be.

A **Szerkesztőpontok kiemelésére rámutatáskor** jelölőnégyzet bekapcsolása után a Közvetlen kijelölés használatakor a program kiemeli a kurzor alatti szerkesztőpontokat.

3. ábra